

ЧИ МАЮ Я ПРАВО 2.0 ?

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції
(Житомир, 23 квітня 2026 р.)

виправданий, адже підтверджується нашими реаліями. Моторошним прикладом є історія Джйоті Сінгх з Індії. У 2012 році 23-річна студентка разом зі своїм другом поверталася додому після кіно. Вона сіла в автобус, де було 6 чоловіків. По дорозі громадський транспорт звернув з маршруту, а двері виявились зачиненими. Правопорушники побили її друга, а Джйоті протягом 45 хвилин гвалтували по черзі залізним прутком, а потім викинули з автобуса на узбіччя. Вона померла через 13 днів. Ця справа сколихнула світ не тому, що в Індії вперше сталося згвалтування, а тому, що воно сталося в автобусі – в місці, яке вважається громадським транспортом, де люди їздять щодня. Воно сталося тоді, коли жінка просто поверталася додому після кіно.

В Україні теж трапляються випадки сексуального насильства в публічному просторі. У 2020 році в потязі Маріуполь - Київ невідомий зайшов у купе до 28-річної телеведучої Анастасії Лугової, коли вона спала разом із шестирічним сином. Чоловік бив її по обличчю, погрожував, намагався згвалтувати на очах у дитини. Жінці вдалося вирватися і втекти до провідниці, нападника затримали. Обвинувачений Віталій Рудзько помер у СІЗО в квітні 2021 року, на що постраждала відповіла: «Страх в якому я жила ввесь цей час; переживала, що буде, коли Рудзько вийде; чи знайде він мене; як далі жити. Так от – цей страх помер разом з ним!». Кримінальний кодекс передбачає відповідальність за домашнє насильство, згвалтування та інші насильницькі злочини. Однак наявність норми не гарантує її застосування.

Як жінка, я маю право на безпеку. І це право не має залежати від того, чи була я вдягнена правильно або наскільки яскраво була нафарбована. Я маю право почуватись у безпеці у власному домі, на вулиці, в громадському транспорті – будь-де. Кожна особа жіночої статі має право на спокійне життя без остраху, що її безпеку хтось поставить під загрозу. Право на безпеку не повинно бути привілеєм, який потрібно заслужити ідеальною поведінкою. Це має бути основною гарантією, яку держава повинна забезпечувати в будь-якій ситуації. І поки ця гарантія не стане реальністю, питання, яке ми піднімаємо, залишатиметься не риторичним, а актуальним для кожної жінки, яка щодня обирає свій маршрут, щоб безпечно дістатися додому.

Хожай С.М.

Державний торговельно-економічний університет

sofiahozaj2@gmail.com

Місто: Київ

ЧИ МАЮ Я ПРАВО НА СВОБОДУ ПЕРЕСУВАННЯ?

Право на пересування відкриває можливості для якісної освіти, незабутніх спогадів та кращого життя. Та чи справді це право однаково доступне для кожного? Чи повинно право на свободу переміщення бути абсолютним задля благополуччя? З першого погляду, відповідь здається очевидною: так, я маю таке право. На це вказує стаття 33 Конституції України: Кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання, право вільно залишати територію України, за винятком обмежень, які встановлюються законом. Структура закону є цілком зрозумілою: особа є власником цього права, а держава – його захисником.

ЧИ МАЮ Я ПРАВО 2.0 ?

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної студентської конференції
(Житомир, 23 квітня 2026 р.)*

Тож потрібно звернути увагу на статтю 33 Конституції України-”за винятком обмежень, які встановлюються законом”. Отже робимо висновок ,що держава має законне право встановлювати певні обмеження на переміщення особи ,на відміну від таких абсолютних прав, як,наприклад, право на життя чи заборона катувань. Тут і виникає перша суперечність: моє право завершується там, де починається право іншої людини, або там, де виникає загроза державній безпеці?

Також у зв'язку з початком повномасштабного вторгнення 24 лютого 2022 року виникає ще одне питання- чи є моє право на вільне пересування беззаперечним під час воєнного стану? На жаль,зрозуміло, що ні.

З початком повномасштабної війни українці живуть в умовах правового режиму,який суттєво змінив наше уявлення про межі особистої свободи. Комендантська година, перевірки документів на контрольно-пропускних пунктах,тобто блокпостах, заборона переміщення у прикордонній зоні,заборона на виїзд за кордон чоловікам в межах певного віку та за відсутності деяких документів – це ситуації, коли наше особисте право поступається об'єктивній потребі суспільного устрою. Отже, можна зробити висновок,що моє право існує не як абсолютна свобода волі, а як визначена державою межа дозволеної поведінки.

Однак, чи варто обмежувати це питання лише дозволами та заборонами? З позиції природного права, вільне пересування є невід'ємною частиною людського існування. Обмеження цієї свободи таке як,наприклад, домашній арешт чи безпідставна відмова у виїзді за кордон зазвичай сприймаються не просто як формальні процедури, а як порушення людської гідності і прав.

Також, звичайно, це питання стає особливо актуальним у контексті здійснення інших прав. Чи можу я,наприклад, реалізувати своє право на працю(стаття 43 Конституції України), якщо не маю можливості дістатися до місця роботи?Чи можу я вільно реалізувати право на освіту (стаття 53 Конституції України-Кожен має право на освіту) якщо держава створює бар'єри для вступу до навчального закладу,скажімо, в іншому місті? Отже, вільне пересування є не просто окремим правом, а своєрідним «інструментом» для забезпечення всього спектру прав людини.

Таким чином, відповідаючи на питання чи маю я право на свободу пересування я роблю висновок,що право на свободу пересування є важливим аспектом людської свободи, однак воно не є абсолютним. Я маю право на вільне пересування,але в рамках, встановлених законом, які повинні бути співрозмірними, обґрунтованими та допустимими в демократичному суспільстві. Та коли ці обмеження не мають зрозумілої і чесної мети або коли їх неможливо оскаржити, тоді моє особисте право вільно рухатися перетворюється на ілюзію.

Бо на мою думку, у справжній країні, де панує закон,баланс між свободою та необхідністю її регулювання є ключем до демократичного суспільства та його благополуччя.